יובל דרך

הכנסת חולין לעזרה

דין הכנסת חולין לעזרה מופיע בש"ס פעמים רבות, כדבר הברור ומוסכם לאיסור. במאמר זה נדון בשיטות הראשונים בהבנת גדרי האיסור וטעמו.

א. שחיטת חולין בעזרה

המשנה בקידושין (נו:) מונה את החולין שנשחטו בעזרה כאחד מאיסורי ההנאה, שהמקדש בהם את האישה - אינה מקודשת. ושואלת הגמרא:

מנא הני מילי? אמר ר' יוחנן בשם ר' מאיר: אמרה תורה שחוט שלי בשלי [פרש"י: שחוט זבחי בחצרי, כדכתיב (ויקרא א') - ושחט את בן הבקר לפני ה'] ושלך בשלך [פרש"י: כדכתיב (דברים י"ב) - וזבחת מבקרך ומצאנך, וסיפיה דקרא בשעריך], מה שלי בשלך אסור, [פרש"י: בהנאה] אף שלך בשלי אסור.

אביי אומר מהכא... לפי שנאמר 'כי ירחק ממך המקום וזבחת' (דברים י"ב), ברחוק מקום אתה זובח, ואי אתה זובח במקום קרוב, פרט לחולין שלא ישחטו בעזרה מקום אתה זובח, ואי אתה זובח במקום קרוב, פרט לחולין שלא ישחטו בעזרה, אלא אף [ולומדת הגמרא מקראי יתירי שלא רק חולין תמימים אסור לשחוט בעזרה, אלא אף בעלי מומין וחיה ועוף, שכל אלו בכלל לא ראויין להקרבה ושחיטה בעזרה]. יכול לא ישחוט ואם שחט ישליכנו לפני כלבים [=מנין שאסורין בהנאה], תלמוד לומר: 'לכלב תשליכון אותו' (שמות כ"ב), אותו אתה משליך לכלב [=בשר טריפה] ואי אתה משליך חולין שנשחטו בעזרה (נז:).

בשני הלימודים המובאים כמקור לאיסור, ניתן לראות שהתורה הקפידה על עניין הזביחה דווקא, והיא נתנה לכל קטגוריה של בהמה את מקום הזביחה הראוי לה והמתירה לאכילה. קודשים - שחיטתן בעזרה דווקא, וחולין שחיטתן 'בשעריך' מחוץ לעזרה דווקא.²

- וראה בסיום מאמרו של הרב צבי שלוה בגיליון זה, המחזק מכאן את טענתו בנוגע להבדל בין המקדש למדינה גם בנוגע למצוות הנוהגות גם במדינה.
 - . . לקמן בסעיף ו' נביא מקור לאיסור ההנאה מקידושין נח.

מעלין בקודש ח - אדר ה'תשס"ד

ויש לשאול, האם איסור זה הוא דין דאורייתא, כמשתמע מהלימודים דלעיל, או שמא מדובר באיסור דרבנן?

בעניין זה נחלקו חכמים. בהמשך הגמרא (שם נח.) מובאת דעת רבי שמעון שהמקדש בחולין שנשחטו בעזרה מקודשת, "אלמא חולין שנשחטו בעזרה לרבי שמעון לאו דאורייתא". ומפרש רש"י:

קסבר איסורו לאו דאורייתא, לא איסור שחיטתו ולא איסור הנאתו. ולא דריש בריחוק מקום הכי [=דרשת אביי לעיל] אלא מדרבנן, דילמא אתי למימר קדשים שנפסלו לאחר שחיטה הן שלא נזרק דמן, וקא מתהני מנייהו, ואתי להנות מקדשים שלא נזרק דמן בעזרה).

אם כן, יוצא שלפי רבי שמעון האיסור אינו אלא גזירה דרבנן, ומדויק מרש"י שלפי אביי ור' יוחנו הלומדים מו הפסוקים - איסורו דאורייתא.

ב. איסור הכנסת חולין לעזרה

מאיסור שחיטת חולין בעזרה (שכאמור, גם לרבי שמעון הסובר שהוא מדרבנן, מובן טעמו משום חשש הנאה מקודשים שנפסלו קודם שנזרק דמן) נולד איסור נוסף; לא רק שחיטת החולין נאסרה בעזרה אלא עצם הכנסת החולין לתוך העזרה. ויש לברר :

- א. האם איסור זה הוא איסור דאורייתא או דרבנן?
 - ב. מה טעמו של איסור זה?
 - ג. אילו חולין כלולין בתוך האיסור?
 - ד. האם דין זה מוסכם לכולי עלמא?

לגבי עצם האיסור, מצינו בגמרא במנחות (קו.) מחלוקת רבי ורבנן; במקרה שנדר להביא מנחה בכלי אחד (ולכן לא יוכל לפצל בכמה כלים, כדלקמן), ואינו יודע כמה עשרונים נדר, לדעת רבנן יביא מנחה של שישים עשרונים בכלי אחד ויתנה: אם כולן נדרתי, כולן לחובתי, ואם לאו, מה שנדרתי יהא לחובתי והשאר לחולין. ואילו לפי רבי יביא שישים מנחות, מעישרון ועד שישים, כל מנחה בכלי נפרד (כיוון שנדר להביא בכלי אחד). הגמרא מבארת את המחלוקת:

אמר רב חסדא - במותר להכניס חולין לעזרה קמיפלגי, רבנן סברי מותר להכניס חולין לעזרה, ורבי סבר אסור להכניס חולין לעזרה. רבא אמר - דכו״ע אסור להכניס חולין לעזרה, ורבי במותר לערב חובה בנדבה קא מיפלגי...

לפי גמרא זו נצטרך לומר שלרב חסדא כל הסוגיות המסכימות לאיסור הכנסת חולין לעזרה סוברות כרבי, ואינן להלכה, שהרי 'רבי ורבנן הלכה כרבנן'. ומכיוון שמצינו שהרמב"ם ושאר ראשונים מסכימים לאיסור זה, יש לומר שפסקו כרבא ולא כרב חסדא, שהרי לרבא קיים האיסור לכולי עלמא.

אלא שאפשר להעמיד את הפוסקים גם אליבא דרב חסדא, ועדיין להסתדר עם כל הסוגיות האוסרות הבאת חולין בעזרה; זאת, אם נאמר שכל המחלוקת בין רבנן לרבי, אליבא דרב חסדא, היא רק לגבי הדין מדאורייתא, אבל מדרבנן - גם הוא מודה לרבא שלא נחלקו, ושגם חכמים יסברו שמדרבנן יש איסור בדבר.

אפשרות נוספת מצינו על פי התוספות במנחות, שמסייגים את ההיתר של רבנן אליבא דרב חסדא להכנסת חולין בעזרה:

...אי נמי אפילו **רבנן** התם [קו.] אפשר דמחוייב כולה, ואפילו אינו מחוייב כולה יש שם מקצת שהנו מחויב, אבל כאן שמא כל הלחם חולין (פ: ד"ה וכי מכניסים).

אם כן, לפי הסבר זה, גם לרבנן אליבא דרב חסדא אסור להכניס חולין כאשר מדובר בכולו בוודאי חולין. אבל במקרה שגם על צד הספק שזה חולין - מדובר רק במקצתו חולין - בזה התירו רבנן אליבא דרב חסדא.

ג. דאורייתא או דרבנן?

הגמרא בחולין שואלת:

ויהיו חולין חייבין בחזה ובשוק מקל וחומר, ומה קודשים שאין חייבים במתנות חייבין בחזה ושוק! אמר קרא: חייבין בחזה ושוק! אמר קרא: 'וזה יהיה משפט הכהנים' (דברים י"ט) - זה אין, מידי אחרינא לא.

אלא טעמא דכתב רחמנא 'זה', הא לאו הכי הוא אמינא חולין חייבין בחזה ובשוק? והא בעי תנופה [בחזה ובשוק כתיבא תנופה לפני ה'], היכא לינופינהו? אי אבראי 'לפני ה' ' כתיב (ויקרא ז'), אי אגואי קא מעייל חולין לעזרה, הלכך לא אפשר. אלא 'זה' למה לי? לכדרב חסדא, דאמר רב חסדא המזיק מתנות כהונה... (קל.).

וביארו התוספות שם:

משום דכל חולין מדאורייתא אסור להביא בעזרה, וכן אמר בהמוכר את הספינה (ב״ב פא:) גבי ביכורים... וכן בפרק התודה (מנחות פ:) גבי תודה שנתערבה בתמורות קאמר ולייתי לחם כו' הא קא מכניס חולין לעזרה, ומדקאמר שאין לה תקנה שמע מינה הוי מדאורייתא

התוספות מוכיחים מסוגייה זו שאיסור הבאת חולין לעזרה הוא מדאורייתא, שהרי הגמרא אומרת שהוא מהווה **תחליף ללימוד מפסוק**, בבואנו לפטור חולין מחזה ושוק.

ראיה נוספת מביאים התוספות מעניין ביכורים. הגמרא בבבא-בתרא (פא:) אומרת שלפי רבי מאיר - אדם שקנה אילן אחד בקרקע חברו, מביא ואינו קורא; ומסבירה הגמרא מדוע אינו קורא - משום שמספקא ליה שמא לא קנה קרקע. על כך שואלת הגמרא - 'וליחוש דילמא לאו ביכורים נינהו, וקא מעייל חולין לעזרה?'. מוכח מכאן שמספק לא יביא ביכורים על אף שזה ספק תורה, מהטעם שאין להכניס חולין בעזרה. אם כן מוכח שהאיסור הוא מדאורייתא.

לדעת התוספות, שהאיסור הוא מדאורייתא, מסכימים הרבה ראשונים בסוגייה שם.4 כך גם כותב הרשב"ם לגבי ביכורים:

דילמא לאו ביכורים נינהו דשמא לא קנה קרקע, וקא מעייל חולין לעזרה, ודרשינן בסיפרי 'כי ירחק ממך המקום וזבחת' - בריחוק מקום אתה זובח ואי אתה זובח בקירוב מקום חולין שלך, והוא הדין לכל הבאת חולין בעזרה שאסור

(פא: ד"ה דלמא).

אלא שהרשב"ם, בפירוש שני שם, כותב:

אי נמי מדרבנן [שהחשש בביכורים הוא מדרבנן, ואף על פי כן לא יביא ביכורים דאורייתא], דלמא איכא דחזי ליה דנוהג בהם מנהג חולין כדינן, וסבור קדשים הם הואיל ואייתינהו בעזרה, ואתי לזלזולי בקדשים.

וכן כותב התוספות רי"ד על אתר, שאיסורו מדרבנן. וראייתו מכך שמרבנן יש להביא ביכורים מסוריא, אף על פי שהיא חוץ לארץ ומדאורייתא אין מביאין ביכורים ממנה -

- . הגמרא עונה שמדובר שעושה תנאי שאם אינם ביכורים הרי שהוא מקדישם.
 - כך כתבו הרמב"ן, הר"ן, הרשב"א והריטב"א בחולין שם.

ואמאי, והא קא מעייל חולין לעזרה? ונ״ל לתרץ דודאי כל היכא דפטירי מדאורייתא ודרבנן אחמרו דלייתי [כמו בסוריא] לא חיישינן משום חולין בעזרה, דחולין בעזרה לא אסירי מדאורייתא, אלא חולין שנשחטו בעזרה כנפקא לן (קידושין נז:) מ׳כי ירחק ממך המקום וזבחת׳... אלא להכניס חולין בעזרה אינו אסור אלא מפני שנראה דרך ביזיון לנהוג בחולין קדושה ולהגישן על גבי המזבח כמו הקדשים, ודבר זה אינו אסור אלא מדרבנן. וכיוון שחייבו חכמים להביא [מסוריא] אין כאן ביזיון, שהרי חכמים הצריכוהו אין שם ספק אלא ודאי הן קדשים. אבל הכא דהא ספק קודש ספק חולין, איכא למיחש לחולין בעזרה.

כד גם מכריע השטמ"ק בשם התוספות רא"ש שהאיסור הוא מדרבנן.

ד. שיטת הרמב"ם

כאמור, מרוב הראשונים משמע שאיסור שחיטת חולין הוא מדאורייתא, ורק לגבי הכנסת חולין ישנה מחלוקת ראשונים אם איסורו מדאורייתא - לדעת הסוברים שהאיסור מדאורייתא, הוא נלמד משחיטת חולין (או מאותו מקור של שחיטת חולין), ולדעת הסוברים שזה דרבנן, מדובר בגזירה בלבד.

אלא שברמב"ם ישנה מבוכה בעניין זה. הרמב"ם כותב בהלכות שחיטה:

בכל מקום מותר לשחוט, חוץ מן העזרה, שאין שוחטין בעזרה אלא קודשי מזבח בכל מקום מותר לשוחטם בעזרה, בין בהמה בין חיה בין עוף... (פ"ב ה"א)

ובהמשך:

ולא בהמה וחיה בלבד, אלא כל החולין אסור להכניסן לעזרה, אפילו בשר שחוטה או פירות ופת. אם עבר והכניסן מותרין באכילה כשהיו. ודברים אלו כולן דברי קבלה הן. וכל השוחט חולין בעזרה או האוכל כזית מבשר חולין שנשחטו בעזרה, מכין אותו מכות מרדות

מה סובר הרמב"ם, האם שני האיסורים מדאורייתא, או ששניהם מדרבנן, או שמא האחד מדאורייתא והשני מדרבנן?

המגיד משנה פירש את דעת הרמב"ם באופן הבא:

פסק כר״ש דאמר חולין שנשחטו בעזרה לאו אורייתא אלא מדרבנן, וקראי אסמכתא בעלמא נינהו (משנה למלך, שם).

הוא מבין זאת מכיוון שהרמב"ם כותב ש'דברים אלו כולן דברי קבלה הן' - משמע ששני הדינים דרבנן.

לעומתו, הכסף משנה מסיק שאיסור שחיטת חולין בעזרה הוא מדאורייתא:

משמע מדברי רבינו דלא מיתסר אלא מדרבנן, מאחר שלא ענש אלא מכת מרדות. ויש לתמוה... זי״ל דלעולם אימא לך בחולין שנשחטו בעזרה מיתסירי מדאורייתא, וזה שכתב ודברים אלו כולם דברי קבלה הם - דהיינו שנאמרו מסיני. ומ״ש שאינו ענוש אלא מכת מרדות, היינו מפני שלא נאמר בהם לאו (כסף משנה, שם).

ולכאורה, כיוון שסיכומו של הרמב"ם - 'ודברים אלו... דברי קבלה' - בא אחרי הבאת דין הכנסת חולין לעזרה, נראה שלפי הבנת הכסף משנה גם דין זה מדאורייתא.5

ה. גדרי האיסור לשיטת התוספות

התוספות (וראשונים נוספים) מתקשים בכמה מקומות - מדוע בהם לא נזכר איסור הכנסת חולין לעזרה:6

- א. בזבחים (צ:) במשנה: "ובכולן הכהנים רשאין לשנות באכילתן, לאכלן צלויין שלוקים ומבושלים, לתת לתוכו תבלי חולין" היאך מביאין שם תבלין של חולין? והרי אסור להכניס חוליו לעזרה!
- ב. מנחות (כא:): "תנן התם [התנו בית דין] על המלח ועל העצים [של קודש] שיהו הכהנים נאותין בהן. אמר שמואל לא שנו אלא לקרבנם, אבל לאכילה לא... אלא מאי... לאכילת קרבנם, ומאי 'לאכילה' [שבה אין נותנים לה מלח של קודשים], אכילה דחולין. חולין פשיטא, מאי בעו התם? [מתרצת הגמרא] אע"ג דאמר מר יאכלו, שיאכלו עמה [בזמן שהמנחה מעוטה] חולין ותרומה, כדי שתהא נאכלת על השובע, אפילו הכי מלח דקדשים לא יהיבנן להו". משמע מהגמרא שיש אפשרות להכניס חולין לעזרה ולאוכלם עם המנחה.
- ג. פסחים (סו:): "אמרו עליו על הלל מימיו לא מעל אדם בעולתו, אלא **מביאה חולין**
- . ועיין בלחם משנה שהאריך לדון בדעת הרמב"ם האם סובר שהאיסור מדאורייתא או מדרבנן.
 - 6 חוליו קל: ד"ה אי אגואי; פסחים סו: ד"ה מביאה; ב"ב פא: ד"ה ודלמא.
 - גמרא דומה יש גם בתמורה כג., ובה נדון לקמן.

לעזרה ומקדישה". מכאן רואים במפורש שאפשר להכניס חולין לעזרה.

אם כן, היאך הותרו חולין אלו להיכנס לעזרה, במיוחד לאותן דעות שהאיסור הוא דאורייתא? ומעבר לכך, שואלים התוספות (ב"ב פא: ד"ה ודלמא) מסברא - האם לא יוכל כהן להיכנס בבגדי חול לעזרה? והאם ישראל לא יוכל להיכנס לעזרה בבגדיו?

בכל מקום שיש כעין הקרבה, כי הכא [בביכורים] שיש הגשה, או תנופה... אבל דבר שאין עושין בו הקרבה כלל, בההוא אין שייך איסור הכנסת חולין בעזרה (בבא בתרא פא:, ד״ה ודלמא).

ניתן להבין הגבלה זו של התוספות אם נבין שאיסור הכנסת חולין בעזרה **נעוץ בעצם** באיסור שחיטת החולין, ולכן רק דברים הנעשים בחולין כעין עבודה בקדשים נאסרו. ומשמע מהתוספות והראשונים ההולכין בשיטתם, שכשלא עושה מעשה הדומה לעבודה אין איסור אפילו מדרבנן, ובלשונם: "אין שייד איסור הכנסת חולין בעזרה".

ו. גדרי האיסור לרמב"ם ולרש"י

אמנם נראה שאין כן דעת רש"י והרמב"ם. במסכת תמורה מופיע אותו הדין ממנו הקשו התוספות ממסכת מנחות:

והתניא: ׳יאכלו׳ (ויקרא ו׳); מה תלמוד לומר? מלמד שאם היתה אכילה מועטת אוכלין עמה חולין ותרומה, כדי שתהא נאכלת על השבע (כג.).

ומבאר שם רש"י:

מתרצים התוספות:

ואי קשיא - הא אין מכניסין חולין לעזרה, **הא לא קשיא - יאכלום מבחוץ ואחר כך** יכנסו ויאכלו מכנחה... (ד"ה יאכלו).

יוצא לפי רש"י שגם כשאין עושה בחולין שום דבר עבודה - תקף האיסור.

וכן כותב הר"ש בפירושו לתורת כהנים:

והא דאמרינן שיאכלו עמה חולין ותרומה, **לא עמה ממש**, שהרי שיירי מנחות נאכלים בעזרת ישראל, ואין מכניסים שם לא חולין ולא תרומה, אלא עמה בסעודתה - וזה במקומו וזה במקומו (פירוש הר"ש, תורת כהנים פרשת צו, פרשה ב").

כך גם משמע ברמב"ם, הכותב ש"כל החולין אסור להכניסן לעזרה, אפילו בשר שחוטה או פירות ופת" (הלכות שחיטה פ"ב ה"ג). כלומר, אסור להכניס אפילו דברים שלא שייכת בהם עבודה. כך גם משמע מהעובדה שהרמב"ם אוסר בסתמא, ללא ההסתייגויות של בעלי התוספות ושאר הראשונים. וכן הבין הר"ן (בבא בתרא פא: ד"ה וקא מעייל) ברמב"ם כפשוטו, שהכל נאסר. ואם כן קשה - איך יסתדר הרמב"ם עם הקושיות דלעיל?

:מתרץ הר"ן

ולפי דבריו אפשר לי לומר דתבלי חולין וכבשת הלל שאני, לפי שהיו לצורך עבודה, דומיא דישיבה בעזרה דאסורה, ולצורך אכילת קודשים שריא... אבל להכניס חולין לעזרה שלא לצורך כלל אסור.8

ועל פי דבריו נוכל להסביר את הרמב"ם בנוגע לאכילת חולין עם מנחות, שכתב - "היה להם אכילה מועטת אוכלין עמה חולין" (הלכות מעשה הקרבנות פ"י הי"א), שמסתימת הדברים משמע שהכוונה שיאכלם בעזרה עם המנחות, שכיוון שזה לצורך עבודה - הותר הדבר.

ונראה שהבנה זו של הרמב"ם פשוטה יותר, אם נבין שהאיסור של הבאת חולין לעזרה הוא רק מדרבנן,9 ולכן לצורך עבודה לא גזרו.

ואכן, כך הכריע הריטב"א בחולין, וזה לשונו:

ואפשר שדעת רבנו ז"ל [הרמב"ם] דהיינו איסורא דרבנן כל היכא דמעייל להו תמן שלא לצורך, שלא התירו חכמים אלא הכנסת התבלין ומלח, דאית ביה צד מצווה, וליכנס בבגדי חול דלא אפשר בלאו הכי משום דכי תחדל לנדור. אבל היכא דעביד שלא לצורך מצווה כלל, אף על גב דלא עביד בה עבודת גבוה, אסור מדרבנן. כל שכן

- יוצא שלרמב"ם על פי הר"ן כיוון הפוך משל התוספות, שדווקא דבר שהוא קצת צורך עבודה מותר, ואילו דבר שאינו לצורך עבודה כלל אסור. ואילו לדעת התוספות, דווקא דבר שהוכנס לצורך 'כעין עבודה' הוא האסור, ושלא לצורך כלל מותר. וראה בהערה שלקמן בהבנת הריטב"א ברמב"ם, שבאמת ייתכן שאין סתירה בין 'כעין עבודה' ל'צורך עבודה', ואלו הם שני דברים שונים.
 - 9 וכפי שהביז ברמב"ם המגיד משנה שהבאנו לעיל בסעיף ד'.

אי הווי לחם בלחמי תודה ופירות כפירות ביכורים, **ועביד בה כעין עבודה, דהשתא** אי הווי לחם בלחמי תודה ופירות כנ״ל¹⁰ איכא איסורא דאורייתא כנ״ל¹⁰

אמנם רש"י והר"ש, שביארו את הגמרות המתירות לאכול חולין עם המנחות באופן אחר, ודעתם שבאמת אסור לאכול את החולין בעזרה גם אם זה על מנת שתהא המנחה נאכלת על השובע, יש לומר שלשיטתם הכנסת חולין אסורה בכל מקרה. דהא וכי יש 'צורך עבודה' או 'צד מצווה' יותר מאשר אכילת המנחה על השובע?!¹¹ ונראה להסביר שיטתם שזה מפני שהם סוברים שמדובר באיסור דאורייתא,¹² ולכן אין להתיר את האיסור אפילו אם זה 'לצורך עבודה' או לא 'כעין עבודה'.

ניתן לבאר את שיטת רש"י באופן נוסף, ולומר שבאיסור דאורייתא לא שייך לחלק (שהרי גם לשיטת תוספות נראה שהאיסור דאורייתא, ובכל זאת התירו כשאינו 'כעין עבודה').¹³

דהנה מצינו שמעבר לאיסור שחיטת קודשים מחוץ לעזרה,¹⁴ ישנו איסור נוסף, שאחרי שחיטתם אסור להוציאם מחוץ לעזרה והם נפסלים בכך.¹⁵ איסור זה של יוצא נלמד על פי הגמרא בזבחים (פב:) מהפסוק "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" - "כיוון שיצא בשר חוץ **למחיצתו** נאסר" - בא הכתוב לומר שבשר שיצא למקום שהוא אצלו

- סו לפי הבנת הריטב"א ברמב"ם יוצא שיש שלוש רמות; אם הכניס שלא לצורך כלל אסור מדרבנן, בקצת צורך מותר, ובמצב של 'כעין עבודה' יש איסור מדאורייתא (בזה הוא כשיטת התוספות, אותה הוכיח הריטב"א בדבריו שקדמו לקטע זה). ובזה הריטב"א בעצם משלב את שיטת התוספות עם שיטת הרמב"ם.
- ו אמנם עדיין צריך עיון איך יסתדרו עם שאר הקושיות שהעלו התוספות. ומסברה נראה שהכנסת בהמת חולין לעזרה כדי להקדישה שם כלל לא נחשבת הכנסת חולין, שהרי מכניסה כדי ששם לא תהיה חולין. ולגבי שאלת התוספות בנוגע לבגדי חולין, נראה שזה כלל לא נחשב הכנסת חולין, אלא הבגדים נכנסים באופן פסיבי על ידי לבישתם.
 - 12 וכפי שהראנו לעיל בסעיף ג', כך סוברים רוב הראשונים.
- 15 אמנם יש להעיר שמלשון התוספות בזבחים (קל: ד"ה אי אגואי) משמע שהאיסור רק מדרבנן: "ונראה דדוקא חזה ושוק... דדרך קדושה מייתי להו... יש קפידא טפי בהבאתה בעזרה שלא לצורך".
 - 14 רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פי"ח ה"ג.
 - .ו"א ה"ו.

כשדה, היינו חוץ למחיצתו, נעשה בשר טריפה. וזה לשון רש"י בחולין, שם הובא הפסוק לאסור אבר של עובר שיצא וחזר פנימה:

יובשר בשדה׳, כלומר מחרץ למחיצתו דהיינו לאויר, שרחם זה הוה ליה מחיצה להתירו בשחיטה [עובר ניתר על ידי שחיטת אימו], וכיוון שיצא הרי הוא כטריפה ולא תאכלו, וכל מי שיש לו מחיצה ויצא כגון בשר קדשים שיצאו נמי מהאי קרא נפקא לן (חולין סח. ד״ה ובשר בשדה). ומפסוק זה עצמו הרי לומדת הגמרא בקידושין (נח.) שחולין שנשחטו בעזרה אסורים בהנאה, ומבאר שם רש״י:

חולין שנשחטו בעזרה **הנאסרין על ידי כניסת מחיצה** דאסורין אף בהנאה חולין שנשחטו בעזרה הנאסרין על ידי כניסת מחיצה אחרה).

ויש לומר לפי זה, שלרש"י עיקר האיסור תלוי ב'מחיצה', ויציאה של קדשים מחוץ למחיצה והכנסת חולין לפנים מן המחיצה הם היינו הך, וביסודם אותה בעיה של עצם המעבר מלפנים מן המחיצה ולחוץ. ולכן, לשיטת רש"י יהיה אסור להכניס כל חולין לעזרה, ולא שייך החילוק אם לא עושה בהם כעין עבודה או שהם לצורך עבודה - בכל מקרה הכל יאסר.